

Nogle Bemærkninger om Statskontrol og Lovgivning for Forsikringsselskaber.

Af

Cand. juris **C. A. Iversen**,
Forretningsfører for Københavns Brandforsikring.

Om Statens Forhold til Forsikringsvæsenet er der i Literaturen megen Uenighed, og de forskellige Landes Praxis viser i saa Henseende stor Uensartethed. Af mange Forfattere hævdes det, at Staten som saadan efterhaanden bør inddrage al Forsikringsvirksomhed under sig, saaledes at det alene bliver Staten tilladt at drive Forsikringsnæring, medens andre ere bestemte Modstandere af dette Princip, der har fundet sine varmeste Forsvarere i Tyskland og Østerrig. Selv blandt Modstanderne af »Verstaatlichungs«-Principet er der endnu ikke opnaaet Enighed med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Forsikringsselskaberne i enhver Retning bør have frie Hænder i deres Virken, saaledes at de blot undergives Lovgivningens almindelige Regler for Udøvelse af Handelsnæring, Firmaanmeldelse m. v., eller om ikke netop Forsikringsvæsenets ejendommelige Natur motiverer en Indgriben fra Statens Side i Ordningen af Selskabernes Forhold og Forretningsførelse, og selv blandt dem, der indrømme,

at Befolkningens Interesser og Almenvellet kræver et Tilsyn fra Samfundets Side overfor Driften af de Forsikringsforetagender, der findes i Landet, er der derhos stadig stor Uenighed med Hensyn til Maaden, paa hvilken Gennemførelsen af et saadant Tilsyn bør ske. Særligt i Tyskland have disse Spørgsmaal været debatterede.*)

Det kan nu vistnok ikke nægtes, at det Offentlige o: Samfundet har en Interesse i enhver Forsikringsforretning. Saaledes har Samfundet ved Livsforsikringsforholdet en virkelig Interesse i, at den ved Livsforsikring i Befolkningen fremmede Sparsommelighed ikke tilintetgøres derved, at de af Interessenterne sammen-skudte Beløb forødes ved letsindig og irrational Administration imod de Forsikredes berettigede Forventninger. Ogsaa ved Brandforsikring, ved Søforsikring o. s. fr. har

*) Blandt den betydelige herhenhørende Literatur kan nævnes: Dr. L. Elster: Die Lebensversicherung in Deutschland und die Nothwendigkeit ihrer gesetzlichen Regelung. Jena 1880. En Afhandling i Hirths Annalen des deutschen Reiches (1880). Ph. Geyer: Die Lebensversicherung in Deutschland und ihre gesetzliche Regelung. Leipzig 1878. Brämer: Das Versicherungswesen und seine gesetzliche Regelung (i Ergänzungsheft zur Zeitschrift des Königl. preuss. statistischen Bureaus, Jahrg. 1870). Bezold: Die deutsche Gesetzgebung über das Versicherungswesen (in Holtzendorffs Jahrbuch für Gesetzgebung, Verwaltung und Rechtspflege. 1874). A. Wagner: Der Staat und das Versicherungswesen 1881. Hinrichs: Die Lebensversicherung, ihre wirthschaftliche und rechtliche Natur (in Goldschmidts Zeitschrift für das gesammte Handelsrecht 1875. Dr. Endemann: Das Wesen des Versicherungsgeschäftes. (Goldschmidt IX og X.) Wittsteins: Zur Verstaatlichungsfrage. Assecuranz-Jahrbuch. Wien. 1886. Ehrenzweig: Zur Frage der Staatsaufsicht. Assecuranz-Jahrbuch. 1887. Emminghaus: Die reichsgesetzliche Regelung des Versicherungswesens. 1880.

Samfundet sine Interesser. I Forbindelse med Brandforsikring staar jo bl. a. den offentlige Kredit og Pante-forholds Ordning, og Letsindighed i Brandforsikrings-selskabers Administration vil ofte have Indflydelse paa Publikums Omgang med brandfarlige Sager og kan give Anledning til Brandstiftelse og anden Mislighed. Disse Hensyn tillægge nu mange ikke den Vægt, at deraf skal følge en Kontrol fra Statens Side, idet de hævde, at den frie Konkurrence og Forsikringsselskabernes egen Interesse vil yde tilstrækkelig Garanti baade for Samfundet og Individerne, der selv bør undersøge de Forhold, paa hvilke de indlade sig.

Erfaringen viser imidlertid, at disse Faktorer ikke ere tilstrækkelige og peger derfor hen paa, at der maa mere til for Opnaaelse af tilstrækkelig Garanti. Selv om Staten ikke paatager sig gennem Forsikringsvæsenet at løse sociale Spørgsmaal, bør den dog antagelig, saalænge Forsikringsnæringen er fri, beskytte Borgerne ved sit Tilsyn med Selskaberne og navnlig er det de Selskaber, som tegne lange Forsikringer, der bør kontrolleres, især Livsforsikringsselskaber, hvis Forhold ere saa indviklede, at en almindelig Forsikringssøgende ikke kan kontrollere dem.

Naar man saaledes vistnok nødes til at indrømme, at Samfundshensyn spille en meget betydelig Rolle ved al Forsikring, og at de herhenhørende Forhold som Regel ikke ville kunne kontrolleres af de enkelte, og man derhos har forladt en tidligere Tids Opfattelse af, at al Forsikring som Hazard er usædelig og derfor ikke bør støttes, saalidt som Spil og Væddemaal, saa vil man vistnok ogsaa anse det for rigtigt, at Statsmagten o: Borgerne selv, gennem deres Forvaltning, bør føre Til-

syn med, at de gennem Forsikringsvæsenet tilsigtede, sædeligt berettigede og økonomisk nyttige Formaal virkelig realiseres, saaledes at derigennem nogle af de Virkninger, som det Uvisse i alle Livsforhold medfører, kunne ophæves. Den frie Konkurrence og Publikums egen Kontrol vil altid have sin gode Betydning, men paa Forsikringsvæsenets Omraade bør der antagelig ved Siden heraf sættes en Kontrol fra Statens Side, selv om det maa indrømmes, at heller ikke en saadan vil kunne give nogen absolut Garanti; dette skyldes den almenmenneskelige Ufuldkommenhed, at man aldrig vil opnaa Idealet. Naar man ser hen til fremmede Landes Lovgivning paa Forsikringsvæsenets Omraade, for af denne at faa Vejledning med Hensyn til en fremtidig dansk Forsikringslov, vil vistnok ogsaa denne Opfattelse blive støttet, idet de fleste fremmede Lovgivningsarbejder maa antages at have bygget paa en Erfaring og at have udfyldt en Trang. Og ligesom det i flere fremmede Lande vil ses, at Staten har fundet sig foranlediget til at give Retsregler og anordne Kontrol for de Forsikringsselskaber, som Statsborgerne selv stifte og drive, saaledes har der ogsaa samtidig været Grund til, at Samfundet søgte at gennemføre i al Fald nogen Kontrol med den Virksomhed, som fremmede Landes Selskaber udøve i Indlandet. Medens nu i den internationale Retsopfattelse den Grundsætning vistnok har fundet Anerkendelse, at en fysisk Persons Rets- og Handleevne væsentlig retter sig efter den Stats Love, som Personen ved Bopæl eller Nationalitet tilhører, har man derimod haft en Del Betænkelighed ved at give denne Sætning Anvendelse med Hensyn til juridiske Personer samt overfor Aktieselskaber. Retsopfattelsen i de enkelte Lande synes her at være gaaet i to noget forskellige

Retninger. Efter den ene Opfattelse nægtes der saaledes fremmede Aktieselskaber al retlig Existens, idet man gaar ud fra, at et saadant Selskabs Retsevne ophører med dets Hjemlands Grænser, indtil det efter det i Forhold til sig fremmede Lands Lov og Ret har opnaaet Rets- og Handleevne. Saaledes har vistnok Forholdet indtil den nyeste Tid været i Nordamerika og tildels i Frankrig. Tilladelsen til Virksomhed gives i Almindelighed ved et Dekret af Statsoverhovedet eller hjemles i Traktater. Efter den anden Opfattelse, der formaliter er mildere, anerkendes vedkommende Selskabs Rets- og Handleevne, men i Landets økonomiske Interesse søger man faktisk at udelukke de fremmede fra Erhverv og beskytte Indlandet mod Konkurrencen. Der er imidlertid betydelige Afvigelser paa dette Omraade i de forskellige Lande.*) Da Forsikringsvirksomhed hyppigst udøves af Aktieselskaber, spiller Spørgsmaalet om Lovbestemmelser for Forsikringsselskaber i mange Tilfælde og i flere herhenhørende Forhold ind paa Spørgsmaalet om en Aktielovgivning, men, da Forsikringsvirksomhed ogsaa kan have en anden Basis, og efter sit Princip som en Udjævning af Risiko ved en Fordeling paa flere rettest grundet paa Gensidighed, vil der vistnok i og for sig Intet være til Hinder for, at Forsikringsvæsenet i alt Fald delvis og særligt med Hensyn til Kontrolbestemmelser ordnes, selv om Aktie- og lignende Selskabers Forhold ikke endnu maatte være endeligt lovordnede.

Da vi ikke herhjemme have nogen Forsikringslov,

*) Jfr. Entwurf eines Gesetzes betreffend die Kommanditgesellschaften auf Aktien und die Aktiengesellschaften, nebst Begründung und Anlagen. Buschs Archiv für Theorie und Praxis des allg. deutschen Handels- und Wechselrechts. 1883.

kan det vistnok have nogen Interesse at kaste et Blik paa andre Landes Forhold overfor Forsikringsvæsenet*).

I Sverige, hvor Staten ikke selv har oprettet nogen Forsikringsanstalt, er der i Slutningen af 1886 ved to kongelige Kundgørelser af 22de Oktober givet Bestemmelser, der for en Del ordne Forsikringsvæsenets Stilling til Staten, saavel for inden- som for udenlandske Selskaber, hvad enten disse ere Aktie- eller gensidige Selskaber. Ved de givne Retsregler ere en Del Forhold endnu ikke ordnede, men deres Ordning er henskudt til den almindelige Aktielovgivnings Behandling.***) Efter disse Bestemmelser***) skulle i Reglen Oprettelsen af og Love for indenlandske Forsikringsanstalter eller Forandringer i de for disse gældende Vedtægter anmeldes for Kongens Befalingsmand, og Civildepartementet skal desuden have Anmeldelse herom tilligemed Exemplar af Vedtægten. Endvidere er enhver Anstalt, der driver Forsikringsvirksomhed, bl. a. forpligtet til stadigt at holde Regnskaber m. v. tilgængelige for den, som af Kongen er bemyndiget til indenfor Civildepartementet at behandle Anliggender, der vedrøre Forsikringsvæsenet. Efter hvert Regnskabsaar skal der efter en fastsat Formular

*) I det følgende vil som Regel hverken Forholdet ved Søforsikring, der i de fleste Lande har fundet eller, saaledes som i Skandinavien forhaabentlig, snart vil finde sin Ordning, eller Forholdet ved den sociale Forsikringslovgivning (Ulykkes- og Arbejderforsikring) blive særligt omtalt.

**) Forud for disse Anordninger var der gaaet et betydeligt Arbejde. Jfr. den om Forarbejderne til Anordningerne givne Fremstilling i C. A. Sjöcronas 1883 i Stockholm udgivne »Underdånigt Betänkande med Förslag til Författningar angående Försäkringsväsenets Ordande«

***) oversatte i den københavnske Forsikringsforenings Tidsskrift Februar 1887 og kommenteret af L. B.

indsendes til Civildepartementet Meddelelse om Anstaltens Virksomhed og om dens Status ved Begyndelsen og Enden af det paagældende Regnskabsaar. Derhos skal der i de offentlige Tidender ske Bekendtgørelse om Virksomheden og Status, — og desuden skulle Livrente- og Kapitalforsikringsanstalter lade de for disse særligt foreskrevne Revisionsberetninger trykke og holde dem tilgængelige for Enhver, der ønsker at gøre sig bekendt med dem, samt hvert Kvartal efter en vis Formular bekendtgøre Anstaltens Stilling og meddele, hvorledes Midlerne ere frugtbargjorte. Til Fremtvingelse af Opfyldelsen af de givne Bestemmelser er der for deres Tilsidesættelse foreskrevet Straf af Bøder og Mulfter for Bestyrererne. De nævnte Bestemmelser traadte i Kraft den 1ste Jan. d. A. Med Hensyn til udenlandske Forsikringselskaber bestemmes det, at enhver udenlandsk Forsikringsanstalt skal have Ret til at drive Forsikringsvirksomhed, naar det sker ved Forretningsfører eller Generalagent, der er bosiddende i Riget, nyder borgerlig Tillid og har Raadighed over sig selv og sin Ejendom. Reassurancevirksomhed maa dog drives, uden at vedkommende Selskab har Generalagent. De fremmede Selskaber skulle i alle fra Forsikringsvirksomhed opstaaende Retsforhold underkaste sig svensk Lov samt være pligtige at tage mod Søgmaal for Landets Domstole og underkaste sig disses Afgørelser. Inden Virksomheden paabegyndes, skal Agenten hos Kongens Befalingsmand have erhvervet en Tilladelse efter særlig Ansøgning, som skal ledsages af en bekræftet Oversættelse af de for Anstalten gældende Love og Bevis for, at Anstalten i sit Hjemland med lovlig Ret driver Forsikringsnæring af den Art, som Talen er om. Der maa derhos præsteres Fuldmagt for

Agenten og Bevis for, at den, som har udfærdiget Fuldmagten, er berettiget hertil, samt at Fuldmagten er i Overensstemmelse med Hjemlandets Lovgivning. Om Tilladelsen skal der ske Bekendtgørelse i de offentlige Blade tilligemed en Oversættelse af Fuldmagten. Forandringer i de for de fremmede Anstalter gældende Vedtægter og Love skulle ogsaa bekendtgøres, saaledes at Forandringen først anses gældende i Sverige, naar Bekendtgørelse har fundet Sted. Der gives derhos Kongens Befalingsmand Ret til i paakommende Tilfælde at konstituere en Person til istedetfor Agenten med Retsvirkning at repræsentere vedkommende Selskab, og endvidere har denne Embedsmand, samt Civildepartementet, en udstrakt Bemyndigelse til at have Indseende med Agenturernes Virksomhed og Ret til at forlange Oplysninger. Regnskaberne skulle efter bestemte Formularer indsendes til Regeringen, og der gives Bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes, naar vedkommende Selskab ikke opfylder sine Forpligtelser, idet Bekendtgørelser herom efter Agenturets Anmeldelse skulle indrykkes i de offentlige Tidender. Endelig fastsætter Anordningen Straf for Overtrædelse af dens Bestemmelser, der traadte i Kraft 1. Juli 1887.

Som bemærket, er der altsaa ikke ved disse Regler taget Bestemmelse om flere vigtige Forhold vedrørende Assurancevæsenet, saaledes f. Ex. ikke om Forholdet med Hensyn til Præmiereserven, Kapitalernes Frugtbargørelse m. v., men disse Spørgsmaal ere henviste til Behandling andetsteds.

I Norge findes under Bestyrelse af Indredepartementet en almindelig Brandforsikringsindretning, jfr. Forordn. 18. August 1767 med senere Bestemmelser,

senest af 19. Juni 1883. Endvidere findes der i Norge flere Assuranceforeninger, som have kgl. Autorisation, jfr. f. Ex. Lov 19. Avg. 1839 og 18. Juni 1869, men iøvrigt har Forsikringsvæsenet hidtil ikke været ordnet eller kontrolleret af det Offentlige. Der er imidlertid gjort Forarbejder til en Aktielov, der ogsaa vil komme til at indeholde Regler for Statskontrol med Forsikrings-selskaber.*)

I England udøver Staten næsten ingen Kontrol med Forsikringsselskaber, men man lægger Vægten paa Offentliggørelsen af ethvert Forsikringsselskaberne vedrørende Forhold. Medens enkelte Assuranceselskaber ere inkorporerede ved specielle Parlamentsakter, ville de almindelige, nu gældende, Regler for de i England virkende Selskaber, være sig engelske eller fremmede, findes i »the joint-stock companies Acts«. Det første Brandforsikringsselskab i England dannedes 1696, det første Livsforsikringsselskab 1706. Indtil Aaret 1824 krævedes der Koncession eller Parlamentsakt til Oprettelsen. Da ophævedes Nødvendigheden med Hensyn til Koncession, og der gaves ikke nogen herhenhørende Lovbestemmelse før ved Akten af 5. September 1844, der gav Regler for fremtidige Selskaber, navnlig med Hensyn til Oprettelsen af et særligt Kontrolkontor (office of registrar of joint-stock Companies). Selskaberne bleve registrerede, og derigennem fik Publikum Oplysninger om Selskabernes Firma, Hjemsted og Garantier, samtidigt med

*) Jfr. navnlig Dr. Oscar Platou: Om Livsforsikringskontraktens Natur, Bilag til Aktielovkommissionens Indstilling, Kristiania 1887, i hvilken Bog der bl. a. særligt gives det vanskelige Forhold med Hensyn til »Præmiereserven« ved Livsforsikringsanstalter en udførlig og oplysende Omtale.

at Selskaberne bleve forpligtede til periodisk at afgive Beretning om Virksomhed og Status. Derefter udkom der indtil Aaret 1862 kun enkelte Parlamentsakter, særligt med Hensyn til Selskabernes Likvidation, jfr. the winding-up-acts. I 1862 udkom da de almindelige Selskabsloves Udgangslov »the companies act of 7. Avg. 1862« som en Kodifikation af de hidtidige Regler, hvortil senere sluttede sig et Tillæg af 20. Avg. 1867. I denne Lov gaves Regler for Selskabernes Konstituering, Medlemmernes Ansvar, om Forretningsgangen og Bestyrelsen, om Selskabernes Ophør, om Registreringskontoret m. v. Af de enkelte Bestemmelser kan særligt mærkes, at de Selskaber, som ville indskrænke Aktionærernes Ansvar til det tegnede Aktiebeløb, skulle til Firmabetegnelsen føje Ordet »limited«. I Modsætning hertil hæfte ved »unlimited« Selskaber Aktionærerne med hele deres Formue, et Forhold, der, som bekendt, flere Gange har spillet en for mange skæbnesvanger Rolle ved vedkommende Selskabs Fallit. »The board of trade« kan derhos under visse Betingelser udnævne Revisorer til kritisk Prøve af Selskabernes Soliditet og lade Revisorernes Beretning trykke og offentliggøre. Det paabødes Selskaberne aarligt at aflægge Regnskab efter bestemte Formularer, men ligesom hidtil gaves der kun Adgang for Publikum til Kontrol med Selskaberne gennem Registreringskontoret og den paabudte Offentliggørelse. Tillæget af 1867 gav nærmere Regler for Selskabernes Opløsning og for Aktierets Overdragelse samt for Aktionærernes Ansvar m. m. En virkelig Kontrol fra Statens Side findes der saaledes ikke for de under disse Love hørende Selskaber; det overlades, som sagt, væsentlig til Publikum selv gennem

Firmaanmeldelse, Offentliggørelse af Love og Regnskaber at øve sin Kontrol.*) Senere er der givet enkelte supplerende Lovbestemmelser, saaledes 10. Avg. 1870 for at lette Kompromisser og Arrangements mellem Kreditorer og Aktionærer, den 23. Juli 1877 med Regler for Selskabernes Kapitalreduktioner, den 15. Avg. 1879 med Hensyn til »unlimited companies« Reservekapitalopsparing m. v., den 24. Marts 1880 indeholdende særlige Bestemmelser overfor Aktieselskabers opsparede Kapitaler og Overskud, og Bekendtgørelser herom, samt endelig i Lov af 20. Avg. 1883 Regler, der sikre Funktionærer deres Tilgodehavende ved Selskabernes Opløsning.

Som en Ejendommelighed kan det fremføres, at i London ere Brandforsikringsselskaberne ved Lov forpligtede til aarligt at bidrage til Brandvæsenets Udgifter med et Beløb af 35 Pd. Sterl. for hver Million Sterling Assurancesum indenfor »the Metropolitan district«.

Med Hensyn til Livsforsikringsvæsenet i England ere derimod Reglerne mere udførlige. I 1774 udkom allerede, 14 George III, Chap. 48, Bestemmelser herom, særligt for at forhindre enhver Livsforsikring, undtagen i de Tilfælde, hvor den, der tegner Forsikringen, godtgør at have en Interesse i den Forsikredes Liv og Død. Den 20. Avgust 1867 (30 à 31 Vict. Chap. 144) udkom »the life-policies-nomination-act«, som tilsigtede at sikre en Forsikrets Efterladte Forsik-

*) Hvor lidet betryggende denne kan være, har vist sig i Praxis ved at Selskaber, hvis Regnskaber o. s. v. vare i den ønskeligste Orden, maatte standse, idet de bogførte Kapitaler aldrig havde været tilstede.

ringssummen, naar Policen var endosseret til disse af den Forsikrede og paategnet af Selskabet. Hovedbestemmelserne findes imidlertid i Loven af 9. Avgust 1870 (33 & 34 Vict. Chap. 61). Den er affattet tilnærmelsesvis efter et Forslag af Mr. Cave, Medlem af Underhuset, som flere Gange havde prøvet at faa de paagældende Bestemmelser vedtagne, og den ligner i meget, undtagen med Hensyn til en gennemført Statskontrol, amerikanske Bestemmelser for dette Omraade. Det væsentligste Indhold af Loven er det, at ethvert efter Lovens Ikrafttræden oprettet Livsforsikringsselskab skal hos »the Accountant General of the Court of Chancery« deponere et Beløb af 20,000 Pd. Sterl., hvilken Sum dog tilbagebetales, naar Selskabets Livsforsikringsfond har naaet en Størrelse af 40,000 Pd. St. The registrar of joint stock companies maa ikke udstede Certifikat for noget Selskabs Indregistrering, forinden Beløbet er deponeret. Hvis Selskaberne tillige drive anden Forsikringsvirksomhed, skal Livsforsikringens Formue stadigt holdes for sig. Der gives derhos Regler for Regnskabets Offentliggørelse og Indsendelse til »the board of trade« efter bestemte Formularer, og det bestemmes, at Selskaberne skulle lade deres Status undersøge af særligt sagkyndige hvert 5te eller 10de Aar. Endvidere gives der forskellige Forskrifter med Hensyn til to eller flere Livsforsikringsanstalters Sammensmeltning. The board of trade skal aarligt forelægge Parlamentet Oplysning om de paagældende Selskabers Status. Senere er givet Tillægsbestemmelser til denne Lov, nemlig under 24. Juli 1871 og 6. Avgust 1872, der dels indeholde nærmere Bestemmelser for ovennævnte Depositum som udgør-

ende en Del af vedkommende Selskabs Forsikringsfond og dels give nærmere Regler for Sammensmeltning af Selskaber og deres Opløsning. Disse Regler gælde baade for inden- og for udenlandske Selskaber. Til Bestemmelsernes Overholdelse sigte dernæst flere Straffebud. I England findes ogsaa en Post-Livsforsikring, Act. 27 & 28 Vict. Chap. 43, der dog ikke har større Betydning, medens Uheldsforsikring*) særligt gennem den ejendommelige Jernbanepassagerforsikring har et betydeligt Opsving.

I de nordamerikanske Fristater hersker der meget forskellige Systemer, men fælles for mange Stater er det, at der findes et offentligt Departement for Tilsyn og Kontrol med Assurancevæsenet; i Spidsen herfor er der en »Insurance Superintendent« eller Forsikrings-Kommissær, hvis Pligt det er at undersøge Status og forlange Regnskaber og Oplysninger m. v. fra de enkelte Kompagnier. I flere Stater forlanges der af disse en Sikkerhedsstillelse deponeret hos Avtoriteterne. En samlet Fremstilling af alle herhenhørende Regler findes i »The insurance year-book«. 1885—86. New-York. Side 25—77**), særligt med Hensyn til, hvad der i hver Stat kræves for Tilladelsen til at drive Assuranceforretning, det Depositum, der forlanges m. v. Af de paagældende Bestemmelser, som i størst Udstrækning ere givne for Staten New-York, kan mærkes, at det er

*) Jfr. ogsaa the employers liability bill. Act 43 & 44, Vict. Chap. 42, der traadte i Kraft 1ste Januar 1881.

**) Jfr. desuden en Fremstilling i Ergänzungsheft zur Zeitschrift des Kgl. Preuss. Stat. Bureaus 1870 af Brämer: Das Versicherungswesen und seine gesetzliche Regelung in den vereinigten Staaten von Nordamerika, in England, Frankreich, mit Hinblicken auf Deutschland.

den paagældende Stats Guvernør, der udnævner vedkommende Kontrolbedsmænd, som ikke maa være interesserede i nogen Forsikringsvirksomhed. Vedkommende maa stille en betydelig Kavtion.*) Omkostningerne ved Kontrollen paalignes Forsikringsselskaberne. Kontroldepartementet affatter aarligt en trykt Beretning om alle de Selskabs Status, som virke i det paagældende Land, og Materialet hertil maa Selskaberne levere. Naar Departementet vil, kan det lade de Selskaber, der have Koncession, undersøge kritisk med Hensyn til deres finansielle Stilling, og kan forlange Ed aflagt af Selskabernes Funktionærer med Hensyn til deres Forklaringer, ligesom deres Bøger og Papirer altid skulle være tilgængelige. Resultatet af Undersøgelserne er Departementet berettiget til at lade offentliggøre i Bladene. Det afgøres af de Kontrolhavende, om et nyt Selskab kan erholde Koncession eller om udenlandske Selskaber opfylde Betingelserne for at kunne drive Forretning, og disse Embedsmænd skulle stadig have Indseende med, at Statsborgernes Interesser ikke udsættes for Fare ved Usoliditet, bedragerisk eller slet Bestyrelse fra Forsikringsselskabernes Side, ligesom det er deres Pligt at paase, at de i Forhold til Risikoen fornødne Kapitaler haves tilstede. Ved Lovene er der dernæst givet udførlige Regler for, hvorledes Forsikringsselskaber skulle oprettes, og hvad der kræves til Udøvelse af

*) Uagtet denne Sikkerhed haves der dog vistnok Exempler paa Uredelighed fra vedkommende Embedsmænds Side; jeg kan saaledes erindre i et Fagskrift at have læst Beretning om kriminel Tiltale overfor en Superintendent, der af vedkommende Selskaber under hans Kontrol aarlig havde oppebaaret meget over Depositumets Værdi, blot for at Selskaberne kunde være fri for den Gene, Eftersynet forvoldte.

Forretningerne, samt Bestemmelser om, hvorledes Selskabernes Drift skal indrettes, i hvilke Papirer Kapitalerne maa anlægges, hvorvidt Livsforsikring maa forenes med anden Forsikringsbranche o. s. v. Principet er Koncession fra Statens Side og Offentliggørelse, undertiden endvidere, som anført, Sikkerhedsstillelse. For Livsforsikringsselskaber ere Fordringerne gennemgaaende endnu strængere.

Med Hensyn til udenlandske Selskabers Virksomhed gælder det som Hovedregel, at der kræves Koncession baade for Selskabet og dets Agenter; Koncessionen gælder hyppigt kun for et Aar ad Gangen og offentliggøres. Ofte forlanges det, at Selskaberne skulle godtgøre at have en vis Minimalkapital eller Garantifond, hvorhos der som Regel kræves en betydelig Sikkerhedsstillelse, f. Ex. i New-York 200,000 Dollars, inden Tilladelse gives. Vedkommende Selskabs Statuter og Forandringer heri maa tilligemed detaillerede Oplysninger om Selskabets Forpligtelser og Beholdning indsendes til Kontrolkontoret, der nøje har at undersøge alle herhenhørende Forhold, inden Certifikatet udstedes. Naar der senere fremkommer Oplysninger, som efter de Kontrollerendes Formening vise, at der er noget usundt ved Forretningen, kan Tilladelsen tilbagekaldes. Selskabernes Aarsberetning og Status skal offentliggøres efter bestemte Formularer.*)

I Belgien er Loven af 18. Maj 1873, »loi conte-

*) I 1880 havde New-Yorks Guvernør faaet den Mening, at Statskontrollen var unyttig, og efter Opfordring spurgte da Superintendenten samtlige derværende Selskaber herom, men disse udtalte alle, at de ønskede, at Kontrollen skulde vedblive.

nant le titre IX livre I du code de commerce, relatif aux sociétés«, den gældende. Heri gives Regler for Selskabers Stiftelse, om Offentliggørelse af Selskabskontrakten og Regnskaberne, og det kan ses, at Loven ikke blot anerkender de i Udlandet oprettede Selskabers retlige Existens, men tillader dem »faire les operations« i Belgien ligesom indenlandske Selskaber. Særligt for Forsikringsvæsenet er der under 11. Juni 1874 udgivet en fuldstændig Lov i 43 Artikler, i hvilke baade Forholdet ved Brand- og ved Livsforsikring udførlig behandles. Der gives dernæst Regler for Opløsning af de i Loven omhandlede Forhold. Oprette udenlandske Selskaber Filial i Belgien, have de at underkaste sig de gældende Forskrifter om Offentliggørelse af Statuter, Regnskaber m. v.

I Holland findes der ingen særlig Lov for Selskaber eller for Forsikringsvæsen, naar fraregnes en Lov af 1. Juni 1875, der forandrer de i Art. 302 i Handelslovbogen om Livsforsikring givne Bestemmelser. Man har tidligere troet, at »Wetboek van Koophandel« (jfr. Art. 36—56 og Art. 302—8 for Livsforsikring) af 10. April 1838 fordrede Kgl. Bemyndigelse ligesom for indenlandske, saaledes ogsaa for udenlandske Selskaber, men efter en Højesteretsdom i 1866 har man forladt denne Opfattelse. Efter den Tid er der afsluttet flere Traktater med Udlandet, hvori der udtrykkelig gives fremmede anonyme Selskaber Ret »d'ester en justice«.

Kun Søforsikringsforholdene faa i Frankrigs gamle code de commerce en indgaaende Behandling, medens Brandforsikring kun kortelig omtales i code civil. Senere er der i Loven af 24. Juli 1867, »loi sur les sociétés en commandité par actions, anonymes et cooperatives«, givet herhenhørende Regler. Art. 66

heri paabyder nemlig Statens Avtorisation og Kontrol overfor Tontine- og Livsforsikringsselskaber, medens andre Forsikringsselskaber ikke behøve slig Avtorisation*), men undergives et særligt administrativt Reglement, der udkom 22. Januar 1868 og hvori der særligt gives Regler for disse Selskabers Konstitution og Virksomhed. Anordningen fastsætter Størrelsen af Garantikapitalen, giver Regler for Reservefondsdannelse og Kapitalers Anbringelse samt for Aktionærernes Ansvar. Hver Police skal indeholde Oplysning om Selskabets indbetalte og nominelle Kapital, og meddele det største Beløb, som Selskabet maa tegne for egen Regning. Til Øvrigheden skal der indleveres Notarialattestation om Vilkaarene for Selskabets Stiftelse, og disse skulle tilligemed et Uddrag af de paagældende Vedtægter offentliggøres i Bladene. Anordningen indeholder i sit andet Afsnit en Række Regler særligt for gensidige Forsikringsselskaber. Ifølge en Lov af 11te Juli 1868 er der oprettet Statsforsikringsanstalter for Livsforsikring indtil 3000 Frcs. og for Ulykkesforsikring. Disse Anstalter ere imidlertid ikke monopoliserede og de spille ikke nogen stor Rolle. For udenlandske Selskaber findes der ingen særlig Lovgivning i Frankrig**).

*) I 1879 blev der indbragt et Lovforslag om Oprettelse af en Statsforsikringsanstalt (frivillig Indtrædelse) mod Brand-, Hagel-, Frost- og Oversvømmelsesskade i Forbindelse med Kreaturforsikring. Dette Forslag blev imidlertid ugunstigt modtaget og bortfaldt.

***) For Livsforsikringsanstalter, baade inden- og udenlandske, er der i Frankrig et Lovforslag under Udarbejdelse, jfr. *Assurance-Jahrbuch*. Wien 1887, Side 310—11. — I Tiden fra 1877 indtil 1880 eksisterede der i Frankrig en Kontrolkommission for Livsforsikringsselskaber (jfr. Fr. 14. Maj 1880).

I Schweiz er der d. 25. Juni 1885 udkommet en »Bundesgesetz betreffend Beaufsichtigung von Privatunternehmungen*) im Gebiete des Versicherungswesens«, hvortil slutte sig to Forordninger af 12. Oktober og 29. Oktober 1886 med Regler for Forsikringsselskabernes Kavtionsforhold og deres Bidrag til Staten. Angaaende disse Bestemmelser mærkes, at Forbundsraadet fører Tilsynet med Forsikringsselskabernes Drift, og at det overlades de enkelte Kantoner at give Politiforskrifter for Brandforsikringsvæsenet, ligesom ogsaa at opkræve Bidrag til Brandslukningsvæsenet. For at kunne udøve Forsikringsvirksomhed i Schweiz skal der til det af Forbundet oprettede Forsikringsdepartement indsendes Statuter, Tarifer, Oplysninger om Status og Ansvarsfordelingen ved vedkommende Selskab. For Livsforsikringsselskaber skal endvidere indsendes Mortalitetstabellerne, samt Oplysning om Metoden for »Reservens« Beregning m. v. Efter Undersøgelse af alle saaledes fremsendte Oplysninger tages der Bestemmelse om, hvorvidt man kan tillade Selskabet at drive Forretninger. Uden Koncession er det forbudt at drive Assurancevirksomhed. Hvert Aar skal der af de tilladte Selskaber indsendes Regnskabsberetning efter bestemte Regler tilligemed specificerede Oplysninger, og Selskabernes Aarsbalance skal dernæst offentliggøres i Regeringens officielle Tidende. Paa Forlangende skulle altid Assuranceselskabernes Bøger m. v. være tilgænge-

*) I de fleste Kantoner har Schweiz oprettet offentlige Gensidigheds Brandforsikringer, der have et betydeligt Omfang og i meget ligne de i Tyskland virkende »offentlige Brandforsikringer« — jfr. senere under Tyskland den om disse givne Fremstilling. — Med Hensyn til den sociale Forsikringslovgivning i Schweiz kan mærkes »Haftpflichtgesetz« af 25. Juni 1885.

lige for vedkommende Kontrolembeds mænd. Naar en Forretning ikke længere yder tilstrækkelig Garanti, kan Forbundsraadet tage Koncessionen tilbage, hvilket bekendtgøres. Til Opfyldelse af de paagældende Bestemmelser, der ogsaa ramme udenlandske Selskaber, kan der dikteres Bøder og Straffe. En samlet Beretning med Oversigt over alle Forsikringsselskaber i Schweiz skal udgives aarligt. Omkostningerne ved hele dette Kontrolsystem, der traadte i Kraft 1. November 1885, paalignes Selskaberne. Kavtionen fastsættes af det paagældende Departement og er for Tiden 100,000 Frcs. for Livsforsikringsselskaber og 50,000 Frcs. for Brandforsikringsselskaber, baade for inden- og udenlandske Selskaber, men det er forbudt Selskaberne i nogen Indbydelse til Forsikringstegning at give nogen- somhelst Oplysning om eller Henvisning til Kavtionen. Selskabernes Bidrag til Statens Udgifter ved Kontrol- lering m. v. er indtil videre fastsat til 1 pro mille af de i Schweiz inkasserede Bruttopræmier. I enkelte Kantoner betales der et Gebyr til Brandsluknings- væsenet af 2 à 5 Cent. for hver 1000 Frcs. Forsik- ringssum.

I Italien gælder den frie Nærings Princip, rigt- ignok saaledes, at Indretningen og den retlige Bestaaen af Forsikringsselskaber er bunden til særlige Betingelser, der for Livs- og Renteforsikringer endog ere meget strænge jfr. Art. 126 (145), 177, 229 i Handelslov- bogen og Art. 51 i den hertil hørende administrative Anordning. Statutterne for ethvert Forsikringsselskab skulle indføres i Handelsregisteret og bekendtgøres, og for et Aktieforsikringsselskab er den ordrette Bekendtgørelse af den konstituerende Akt og af Statutterne en

Betingelse for Selskabets retlige Existens, jfr. Art. 95 i Handelslovbogen. Reglerne om Forsikringsvæsenet findes i sin Helhed i den nye Handelslovbog af Oktober 1882, Tit. XIV, som fra 1. Januar 1883 angiver Ordningen af Forsikringsvæsenets Forhold (jfr. den ældre Handelslov af 25. Juni 1865). I Art. 417—22 gives almindelige Regler for al Forsikring, i Art. 423—448 behandles specielt Forsikring »contro i danni«, hvortil bl. a. henregnes Brandforsikring, Forsikring mod Debtors Insolvens, og Transportforsikring, medens Art. 449—453 omhandle Livsforsikring. Søforsikringsforholdene behandles i Lovbogens 2den Bog Tit. VI meget udførligt. I Art. 230—31 gives almindelige Regler for udenlandske Selskabers Virksomhed. Angaaende det sociale Forsikringsomraade kan mærkes, at der ved Regeringens Initiativ er oprettet en af Staten begunstiget Ulykkesforsikringsanstalt »Cassa Nazionale«, der siden August 1884 forsikrer Arbejdere mod Ulykkestilfælde under Arbejdet.

Ligesaalidt i Østerrig-Ungarn som i Italien bestaar der indtil nu paa det almindelige Forsikringsomraade noget Monopol eller nogen af Staten organiseret og ledet Forsikringsanstalt. Ganske vist findes der siden 1864 i Prag et gensidigt offentligt Brandforsikringsselskab med frivillig Indtrædelse, omtrent af samme Art som vore danske Bygningsforsikringsanstalter, men iøvrigt hører Forsikringsvæsenet i de her omtalte Lande til de saakaldte koncessionerede Erhverv. Med Hensyn til Ulykkesforsikring bliver eller er vistnok Forholdet blevet ordnet omtrent som i Tyskland. Det er altsaa i Almindelighed ikke tilstrækkeligt for et Forsikringsselskab, at det godtgør at have opfyldt de

almindelige borgerlige eller handelsretlige Bestemmelser, som Lovgivningen indeholder, men for uhindret at kunne drive Forsikringsforretning kræves der en Koncession og Avtoration af Selskabets Bestemmelser fra Statens Side. Statens Tilsyn og Kontrol bliver i Cisleithanien udøvet paa Grundlag af de meget detaljerede Bestemmelser, der indeholdes i Forordningen af 18. Avgust 1880. Et Forsikringsselskab faar ikke retlig Existens, før dets Koncession og dets Statuter i Udtog er indført i Handelsregisteret og offentliggjort, jfr. § 210 i den østerrigske Handelslovbog af 17. Decbr. 1862 og § 160 i den ungarske Handelslov af 1875. Forordningen af 18. Avgust 1880 giver nærmere Regler for Dannelse af Aktiekapital og for Ansaret ved gensidige Selskaber, for Indholdet af Selskabernes Planer og Tarifer, hvilke skulle avtoriseres efter nøje Prøvelse, og den fastsætter derhos de almindelige Betingelser, som ethvert Forsikringsselskab skal underkaste sig. For Opfyldelsen af Selskabets Forpligtelser kan der som Koncessionsbetingelse blive forlangt Kavtion. Endvidere gives der udførlige Regler for Selskabernes Kapitalanbringelse og det forbydes fremtidig oprettede Livsforsikringsanstalter at befatte sig med anden Forsikring. Statens Tilsyn gaar nu ud paa en nøje Overholdelse af de givne Regler, særligt af de Bestemmelser, der tilsigte Garanti for, at Forpligtelserne altid kunne opfyldes. Der skal derfor vaages over rigtig Beregning af Præmiereserven og det skal paases, at de givne Regler for Kapitalanbringelse overholdes, ligesom der bliver at føre nøje Tilsyn med, at der aflægges et klart Regnskab efter bestemte Formularer og at nøjagtige Beretninger aarlig gives den størst mulige Publicitet. Selskaberne

ere forpligtede til, naarsomhelst det fordres, at give Oplysning om alle herhenhørende Forhold, og de skulle aarligt forelægge Indenrigsministeriet deres Regnskaber. I det nævnte Ministerium er der oprettet et særligt forsikringsteknisk Kontor, bestaaende af Fagmænd.

Udenlandske Forsikringsselskabers Statuter skulle ifølge § 23 i den nævnte Forordning af 1880 i det væsentlige opfylde de deri givne Bestemmelser for indenlandske Selskaber, for at Selskaberne i Henhold til Loven af 29. Marts 1873 (jfr. tidligere Forordningen af 27. November 1865) kunne erholde Tilladelse til at udøve Virksomhed i Cisleithanien. Loven af 1873 gør den almindelige Lovgivning for udenlandske Selskabers Virken i Østerrig, navnlig den citerede Forordning af 1865, ogsaa anvendelig paa Forsikringsselskaber, være sig Aktie-, Kommandit- eller gensidige Selskaber. Ifølge § 1 i den nævnte Forordning vare tidligere fremmede Forsikringsselskaber udelukkede fra Erhverv i Østerrig, men denne Bestemmelse ophæves ved den citerede Lov. Betingelsen for at disse Selskaber nu kunne udøve Forsikringsvirksomhed er herefter, at det paavises, at Selskabet i Hjemlandet efter dettes Love har retlig Existens og dér driver en regelmæssig Virksomhed, samt at vedkommende Selskabs Moderland giver østerrigske Selskaber lige Ret til Forsikringsnæring. Selskabets Formaal maa ikke stride mod Statens Interesser, og Statuterne skulle, som ovenfor anført, i det Væsentlige stemme overens med de Fordringer, som den østerrigske Stat til Samfundets Sikkerhed kræver af de indenlandske Selskaber. Afgørelsen heraf træffes samt Tilladelse til Erhverv gives af det ovennævnte Forsikringskontor. I den nævnte Forordning gives der dernæst udførlige Regler for Selskabets

Repræsentanter (Agenter), og om Offentliggørelse af alt, som vedrører Selskabets Virksomhed og Status, om Tilsynet med Virksomheden og om Tilladelsens eventuelle Ophør. I Ungarn giver Handelslovens 6te Afsnit i §§ 210—217 de tilsvarende Regler for udenlandske Selskabers Virksomhed.

I Tyskland er der endnu ikke givet nogen almindelig fælles Forsikringslov, skønt Sagen har været paa Tale i meget lang Tid og særligt er bleven debatteret, efter at Forbundsregeringen i 1869 i Februar Maaned fremsatte to almindelige Lovforslag, et for Forsikringsanstaltens Drift i Almindelighed og et særligt for Brandforsikringsvirksomheden i Tyskland*). Forsikringsselskabernes Forhold falde som Regel med Hensyn til Bedømmelsen af deres Rets- og Handleevne ind under de almindelige Bestemmelser i den tyske Handelslovbog med Tillæg af 11. Juni 1870 og for Aktieselskabernes Vedkommende endvidere under Loven af 18. Juli 1884. Ifølge Art. 271 i Handelslovbogen er enhver Forsikringskontrakt mod Præmie at betragte som »Handelsgeschäft« og som saadan henhørende under Handelsloven.

I de enkelte Stater i Tyskland findes der derimod Love særligt for Forsikringsanstalters Virksomhed, hvori gives Bestemmelser om Koncession**) og Tilsyn fra Statens Side, ligesom for Anstalternes Beskatning i ved-

*) Jfr. Ergänzungsheft zur Zeitschrift des Kgl. Preuss. Stat. Bureaus 1869.

**) Selv om vedkommende Selskab opfylder de for Opnaelse af Koncession foreskrevne Vilkaar, beror Afgørelsen af, om Koncessionen kan meddeles, i flere tyske Stater paa Besvarelsen af et »Bedürfnissfrage«, en Bestemmelse, der særligt bringes til Anvendelse overfor fremmede Selskaber.

kommende Stat, jfr. saaledes f. Ex. for Preussen Lovene af 8. Maj 1837*) og 17. Maj 1853 (om Forsikringsanstalters Drift), Kundg. af 12. Juli 1859 og Lovene af 22. Juni 1861 og 27. Juli 1885. Derhos have særligt paa Brandforsikringens Omraade de saakaldte »offentlige Brandforsikringer« en forholdsvis stor Betydning**), støttede som de ere af »Verstaatlichungs« Tilhængerne. Disse Selskaber ere offentlige (Stats- eller Provinsanstalter) og forsikre hyppigt kun faste Ejendomme, nogle dog ogsaa Løsøre. De ere som Regel byggede paa Gensidighedsprincippet, have direkte eller indirekte (gennem Panteforholdene) Tvangspagt for vedkommende Distrikts Husejere, og ere paa den anden Side forpligtede til med faa Begrænsninger at antage alle Distriktets Bygninger m. v. til Forsikring***). Bestyrelsen af Anstalten udøves som Regel gennem eller med Bistand af vedkommende kommunale Avtoritet, og Regeringen giver Statuter, Reglementer og Tarifer m. m. for Anstalten. Ofte have de paagældende Anstalter tillige vedkommende Stats Garanti, jfr. f. Ex. Regl. af 20. April 1872 for den siden 1785 i Fyrstendømmet Waldeck og Pymont virkende »Immobilier-Feuerversicherungs-Anstalt«. Anstalterne have sluttet sig sammen til Forbund og forøge

*) Denne Lov stiller som Betingelse baade for Mobilieforsikring og for Immobilieforsikring (if. Kabinetsordre af 30. Maj 1841) »Consens der Ortspolizeibehörde«, jfr. ogsaa for Slesvig Fr. 12. Juli 1883.

**) Jfr. Mittheilungen für die öffentliche Feuerversicherungs-Anstalten, udg. i Merseburg af Forsikrings-Forbundets Kontor, samt J. C. Jacobsens 1880 i København udgivne: Bidrag til Oplysning om offentlige Brandforsikringers Udvikling og nuværende Standpunkt i andre Lande.

***) F. Ex. Slesvig-Holstens Provinsbrandforsikrings-Anstalt, hvis Forhold senest ere ordnede ved Bestemmelserne af 20. November 1884. Denne Anstalt forsikrer ogsaa Mobilier.

derved deres Indflydelse og Soliditet. Ifølge de officielle Meddelelser fandtes der i 1885 i Tyskland 24 saadanne Tvangs- og Monopolanstalter, medens Antallet af de øvrige offentlige Anstalter uden Tvang og Monopol var 35. Det vil ses, at det er et noget lignende Forhold, der findes ved disse offentlige Brandforsikringer, som det, vi have herhjemme ved Landets tre Bygningsassuranceselskaber. Hvad iøvrigt angaar de i Tyskland virkende Aktieselskaber*) kan det bemærkes, at der som Regel før Novellen af 11. Juni 1870 krævedes Statens Tilladelse til Oprettelse af Aktieselskaber og nogen Kontrol blev der i det Hele ført. Den citerede Lovs Bestemmelser ophævede imidlertid denne Regel, idet Statens Prøvelse af de mange Slags Foretagender ansaas for uigennemførlig. Dog maatte ifølge Lovens § 3 dette Forhold vedblive for Forsikringsanstaltens Vedkommende; disse ere saaledes stadigt ogsaa efter Rigsloven undergivne Koncessionsbetingelsen. Da det imidlertid mærkedes, at der var givet for frie Hænder, idet Staten ikke kunde skyde sig bort fra at have en Pligt til saavidt muligt at beskytte sine Indvaanere overfor »Gründere« m. v., blev efter langvarige Forhandlinger den nye Aktielov udstedt den 18. Juli 1884, der ogsaa for Aktieforsikringsselskaber antagelig giver betryggende Ansvarsregler ved en Række detaillerede Bestemmelser om Selskabernes Oprettelse, Aktionærernes Ansvar og deres Tilsyn med Selskabet ved Delegerede og gennem Generalforsamlinger; endvidere gives der Regler for Kapitalopsamling,

*) De paa Gensidighed grundede Forsikringsselskaber falde vistnok ikke ind under den tyske Handelslovbog, men høre ind under Loven af 4. Juli 1868, der siden 1873 er Rigslov.

om Anmeldelser til Handelsregisteret, Regnskabsaflæggelse, Offentliggørelse m. v. I Art. 179 og 212 gives der derhos Regler for udenlandske Selskabers Filialer (Zweigniederlassungen) og deres Forhold til Handelsregisteret og derigennem til det Offentlige.

Løvrigt er der paa den sociale Forsikringslovgivnings Omraade givet bestemte Tvangsregler for hele Riget, dels gennem Ulykkesforsikringslovene (jfr. navnlig Reichs-Haftpflichtgesetz af 7. Juni 1871, der er afløst af Ulykkesforsikringsloven af 6. Juli 1884 med et Par senere Tilføjelser af 28. Januar 1885 og 15. Marts 1886*) og dels for de »eingeschriebenen Hilfskassen« Lovene af 7. April 1876 og 3. Juni 1884. Den tyske Regering har endelig i den allernyeste Tid fremsat et Lovforslag for hele Riget om Alderdomsforsørgelse for Ubemidlede under Tilsyn og Kontrol af Rigsforsikringskontoret i Berlin. Sagen foreslaas nærmest som en Statsforsikring, organiseret gennem de ved Ulykkesforsikringsloven etablerede Industrisamfund af Arbejdsgivere. med tvungen Indtrædelse og med Bidrag fra Statens Side.

I Danmark endelig er, som bekendt, Forholdet det, at der findes tre større Brandforsikringsanstalter for faste Ejendomme, for Landbygningerne Lov 23. April 1870 og Vedtægt 10. Juni 1871, for Købstæderne Lov 14. Maj 1870 og Vedtægt 18. Juli 1874 og for Københavns Brandforsikring Plakat 8. Juni 1733, Plakat 9. Januar 1768, Anordning 17. Juli 1795 og Vedtægt af 8. Avgust

*) Jfr. ogsaa Lov af 5. Maj 1886 med Regler for Forsikring mod Ulykkestilfælde og Sygdom for Personer, der have Beskæftigelse ved Land- og Skovbrug, i det Hele overensstemmende med de i Lov af 15. Juni 1883 om Arbejdsygekasser og i Lov 6. Juli 1884 om Arbejderforsikring mod Ulykkestilfælde givne Regler.

1885. Disse skulle have Kgl. eller ministeriel Konfirmation paa deres Vedtægter og Tarifer, og Regeringen fører gennem en af Justitsministeriet Tilforordnet særligt Tilsyn med de to førstnævnte Foreninger, medens der ved Københavns Brandforsikrings Vurderingsforretninger føres et Tilsyn af en af Regeringen udnævnt Tilsynsmand. Regnskaberne skulle indsendes til Ministeriet og desuden offentliggøres. Et Udtog af Aarsregnskabet bekendtgøres i Ministerialtidende. Staten er derhos ifølge Lov af 18. Juni 1870 selv Garant for den ved denne Lov oprettede Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalt af 1871 og har et nøje Tilsyn med dens Virksomhed, ligesom Staten tidligere havde Indseende med den forud for Anstalten af 1871 eksisterende Livrente- og Forsørgelsesanstalt af 1842 og med Livsforsikringsanstalten i København, jfr. ogsaa Fundatsen af 30. August 1775 for den almindelige Enkekasse. Enkelte andre Forsikringsinstitutioner have erholdt kongelig Konfirmation, jfr. saaledes f. Ex. Fundats 5. Juni 1767 for Professorernes Enkekasse og Konv. 2. April 1850 for det københavnske Søassurancekompagni (jfr. ogsaa for det tidligere kgl. oktrojerede, alm. Brandassurancekompagni for Varer og Effekter Oktrojen af 4. April 1798*). Iøvrigt føres intet Tilsyn med Forsikringsvæsenet, hverken forsaavidt angaar inden- eller udenlandske Selskaber.**)

*) Jfr. Oktroj for Assurancekompagniet i København af 1. Juli 1746.

***) For de Selskabers Vedkommende, som Generaldirektoratet for Skattevæsenet ifølge Stempelovens § 56 har indrømmet Tilladelse til at erlægge Stempelafgiften under Et for samtlige i et Forsikringsaar udfærdigede Policer, skal der dog aarligt indsendes Regnskab til det nævnte Direktorat, ganske vist nærmest kun af Hensyn til Kontrol med det stempelpligtige Forsikringsbeløb.

kun undergivne Lovgivningens almindelige Regler, jfr. f. Ex. Bestemmelserne i Fimaloven af 23. Januar 1862.

Ved herefter at undersøge, hvilke Principer der have været ledende i de oven citerede fremmede Lovbestemmelser, og hvilke Omstændigheder de forskellige Stater have lagt Vægten paa ved Udøvelsen af Kontrollen, naar en saadan overhovedet findes, vil det ses, at nogle Lande have troet at kunne slaa sig til Ro ved at sørge for, at alt ved enhver Forsikringsanstalts Virksomhed blev saa let tilgængelig for Publikum, at enhver selv, saavidt muligt, kunde undersøge det Fornødne til Bedømmelse af Forholdene. I disse Lande nøjes man derfor med at fremtvinge Offentliggørelse i vid Udstrækning, undertiden i Forbindelse med et Krav om Sikkerhedsstillelse. Andre Stater have, saavidt det lod sig gøre, søgt ved Lovgivningsbestemmelser at give ofte yderliggaaende Bestemmelser, hvorunder al Forsikringsvirksomhed paa ethvert Punkt kunde indordnes, og atter andre Stater have ved Koncessionsbestemmelser og Regler om Statuternes Godkendelse samt ved Revision af Regnskaber m.v. søgt at naa Maalet, Samfundets Betyggelse.

Det maa vistnok erkendes, at der ogsaa for vort Land vil være Anledning til paa det heromhandlede Omraade at søge at naa større Betyggelse for Samfundet gennem Lovregler, der gør det muligt for Staten og Individerne at føre nærmere Tilsyn med de bestaaende inden- og udenlandske Forsikringsselskaber, ligesom det vistnok ogsaa maa blive en Opgave for Lovgivningsmagten at stille Krav til disse Selskaber om Bidrag til Statens eller Kommunernes almindelige Udgifter. Det har iøvrigt ligget udenfor Opgaven ved de her givne Bemærkninger at fremsætte noget Forslag til en Ordning af disse Forhold, idet det kun har været tilsigtet at give

et Overblik over Lovgivningen i de forskellige Lande for derved at pege hen paa en formentlig ikke uvæsentlig Mangel i vore Lovgivningsbestemmelser, og det skal derfor kun til Slutning bemærkes, at det efter min Opfattelse maatte anses for meget ønskeligt, om der herhjemme for alle Forsikringsselskaber, baade inden- og udenlandske, i videste Udstrækning blev indført betryggende fælles Regnskabsaflæggelsesformer og Offentlighed i alle de paagældende Forhold, hvortil endvidere for de indenlandske Selskaber vistnok helst maatte knyttes Fordring om Koncession og stadigt nøje Tilsyn fra Statens Side, medens det for de udenlandske Selskabers Vedkommende bl. a. maatte stilles som en Fordring, at de i enhver Henseende underkastede sig Landets Lovgivning og danske Domstoles Afgørelse, hvorhos Tilladelsen til Virksomhed med Hensyn til Tegning af direkte Forsikringer burde gøres afhængig af virkelig gennemført Gensidighed. Hvorvidt Tilladelse iøvrigt kun skulde gives, saafremt det paagældende Selskab i sit Hjemland arbejdede under lignende Tilsynsforhold, som vore Selskaber herhjemme, eller om man ogsaa her maatte ind paa Koncessions- eller Avtorisationsvejen med dertil hørende Tilsyn, skal jeg henstille; det maa dog tilføjes, at efter min Mening er en virkelig Kontrol med Selskaber, som ere domicilerede udenfor Riget, vistnok delvis uigennemførlig, hvorfor Krav om Koncession og indgaaende Tilsyn overfor disse Selskaber ikke synes tilraadelige. Selv om et saadant Tilsyn ogsaa lod sig gennemføre, vilde det derhos næppe vise sig at være fuldkomment hensigtsmæssigt, bl. a. overfor Landets egne Forsikringsselskabers Interesser.
